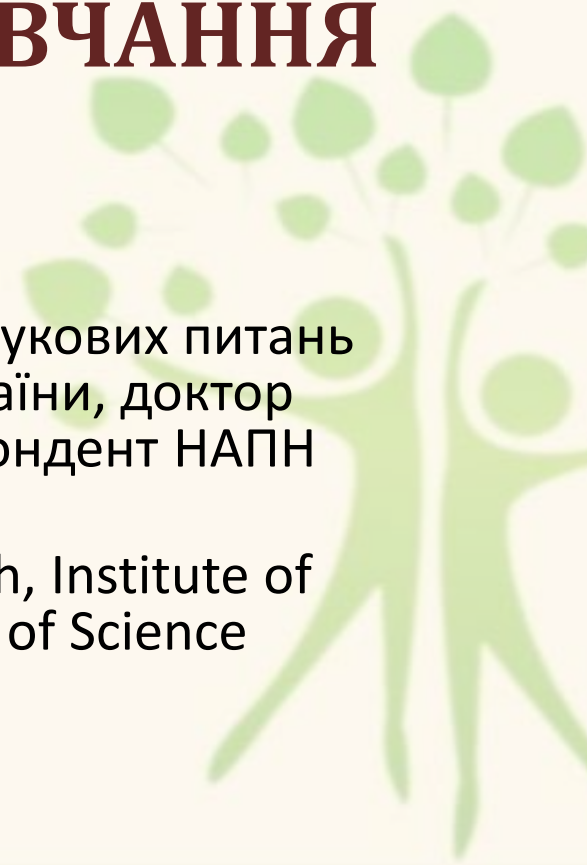

МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЧИННИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ

Алла Колупаєва, заступник директора з наукових питань Інституту спеціальної педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України

Alla Kolupaieva, Deputy Director for Research, Institute of Special Education of NAES of Ukraine Doctor of Science (Special Education), Professor

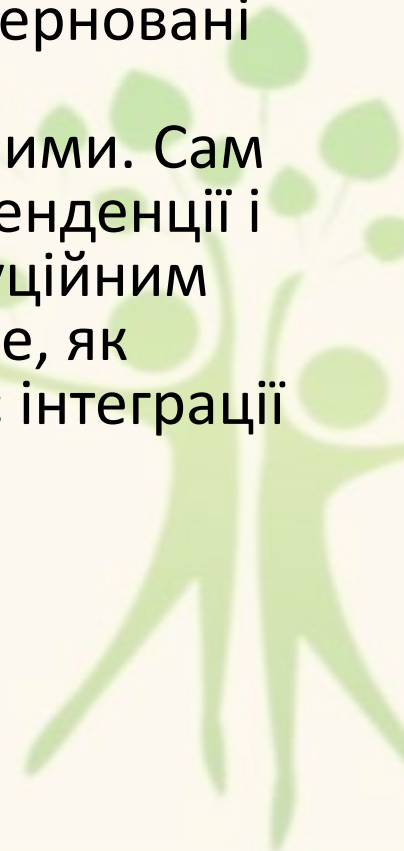
***« Якщо хочеш йти новим
шляхом- прокладай його»***

Stev Yobs

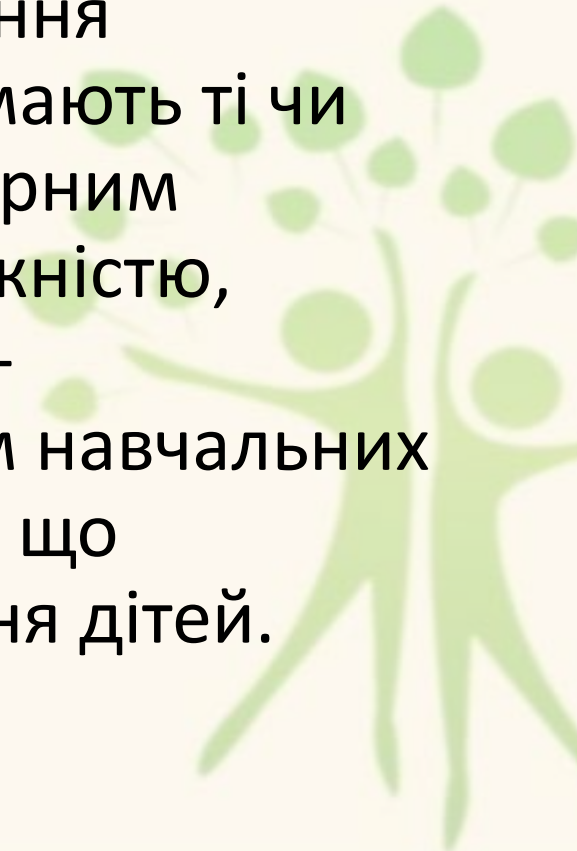
Інтеграція

- «Навіть найсучасніші заклади-інтернати з хорошим обладнанням і досить кваліфікованим персоналом є осередками ізоляції. Оскільки в основі інституціоналізації лежить припущення, що інтерновані діти не можуть жити самотійно, як інші члени суспільства і тому стають пасивними та залежними. Сам факт їхньої ізоляції від суспільства сприяє цій тенденції і розвитку того, що прийнято називати «інституційним менталітетом», а це, в свою чергу, є, не що інше, як новий вид інвалідності, оскільки перешкоджає інтеграції у суспільство»
- (Права інвалідів в Україні: зб.правових документів.)
-

Інклюзія

- Концептуальною основою інклюзії є врахування розмаїття усієї учнівської спільноти та основі визначення та задоволення особливих потреб, усіх дітей, які мають ті чи інші відмінності, зумовлені культурним середовищем, етнічною приналежністю, мовними, релігійними, соціально-економічними причинами, рівнем навчальних здібностей та іншими чинниками, що впливають на розвиток та навчання дітей.

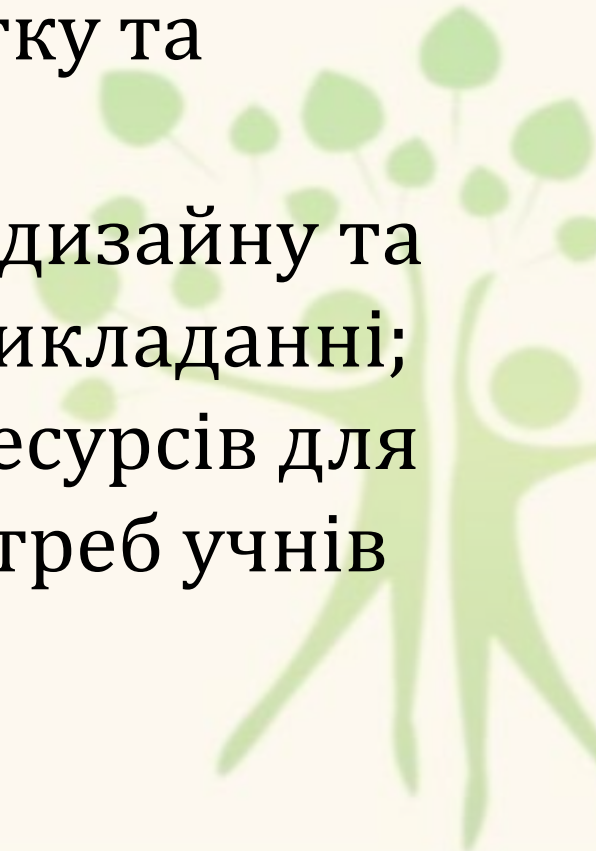
Інклюзивна освіта - це освітня система, ключовою ознакою якої є доступність одержання освітніх послуг на основі урахування людського різноманіття

Інклюзивне навчання –

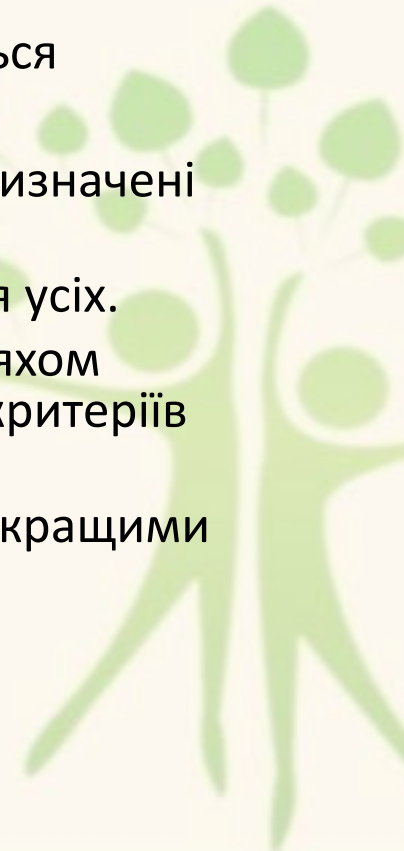
процес надання освітніх послуг, який, насамперед, передбачає системні технологічні зміни, зокрема:

- адекватне оцінювання розвитку та навчальних здібностей;
- застосування універсального дизайну та диференційованих підходів у викладанні;
- використання допоміжних ресурсів для задоволення різноманітних потреб учнів тощо.

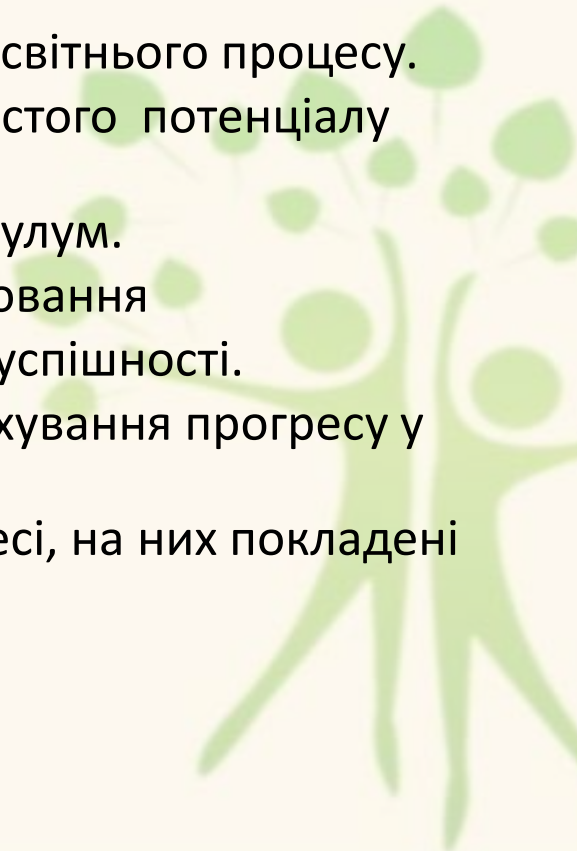
Традиційний освітній процес

- 1. Діти є об'єктами освітнього процесу, батьки до освітнього процесу не залучаються
- 2. Діти з порушеннями психофізичного розвитку навчаються виключно у спеціальних умовах.
- 3. Відмінності дітей в освітньому процесі не враховуються
- 4. Освітні цілі для всіх дітей однакові
- 5. Всі учні мають опанувати уніфікований курикулум у визначені терміни;
- 6. Оцінювання проводиться за однаковим підходом для усіх.
- 7. Оцінювання навчальних результатів відбувається шляхом порівняння з загальним курикулумом на основі визначених критеріїв навчальних досягнень
- 8. Успішність кожного учня визначається у порівнянні з найкращими результатами;
- 9. Батьки є пасивними учасниками освітнього процесу.

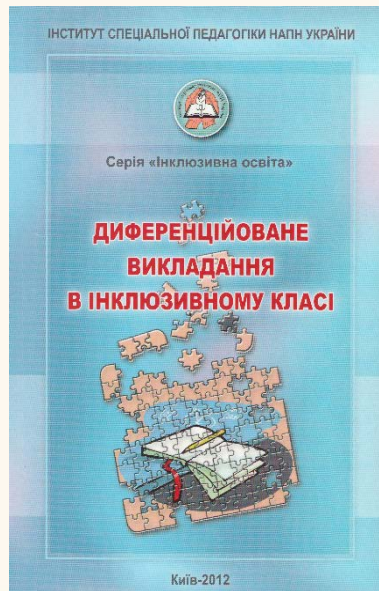
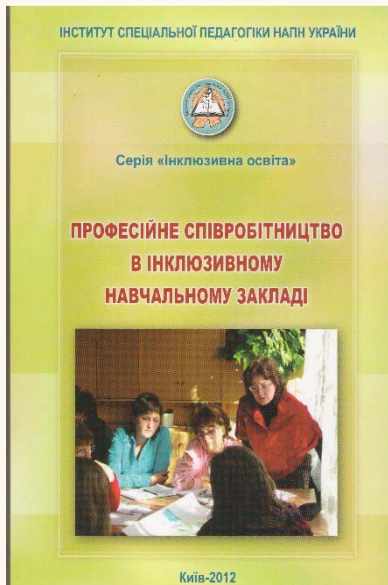
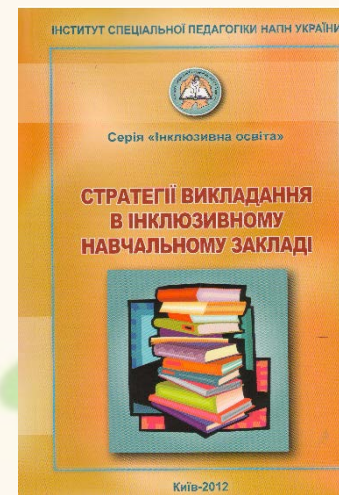
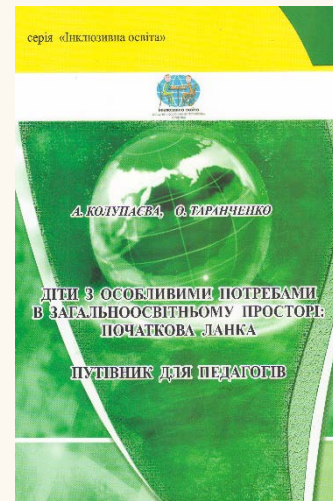
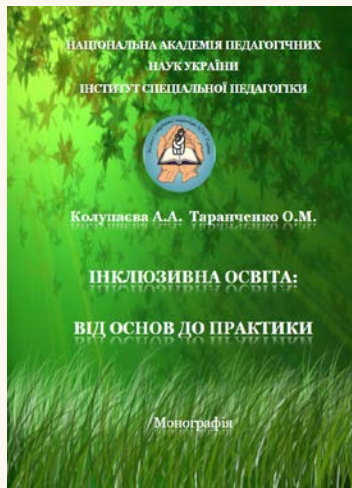
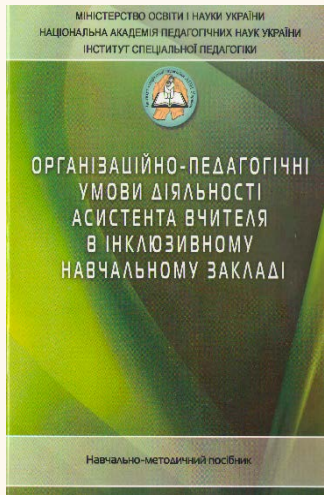

Інклюзивний освітній процес

- 1. Діти та їхні батьки є суб'єктами освітнього процесу.
- 2. Діти з порушеннями психофізичного розвитку навчаються у звичайних закладах освіти з наданням корекційно-розвиткових послуг та підтримки
- 3. Відмінності між учнями є основою планування освітнього процесу.
- 4. Освітні цілі визначаються в залежності від особистого потенціалу учня
- 5. За потреби розробляється індивідуальний курикулум.
- 6. Використовуються різні стратегії та методи оцінювання
- 7. Навчальні досягнення не є основним критерієм успішності.
- 8. Успішність навчання розглядається на основі урахування прогресу у розвитку дитини.
- 9. Батьки беруть активну участь в освітньому процесі, на них покладені певні зобов'язання.

Навчально-методичне забезпечення інклюзивної освіти

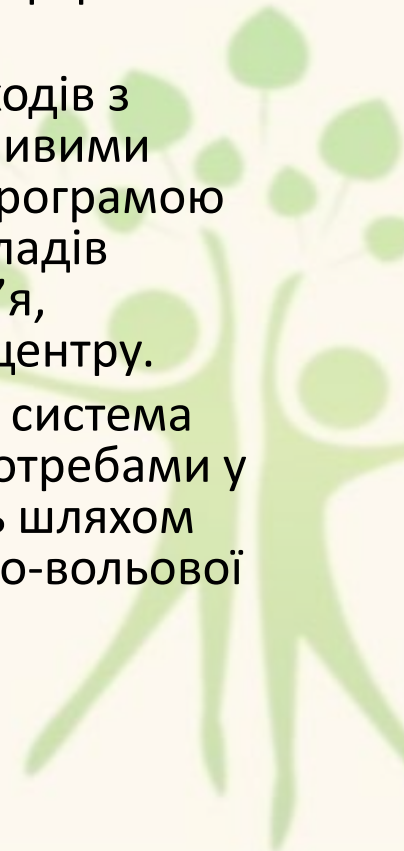
Закон України “Про освіту”

Стаття 20 «Інклюзивне навчання»

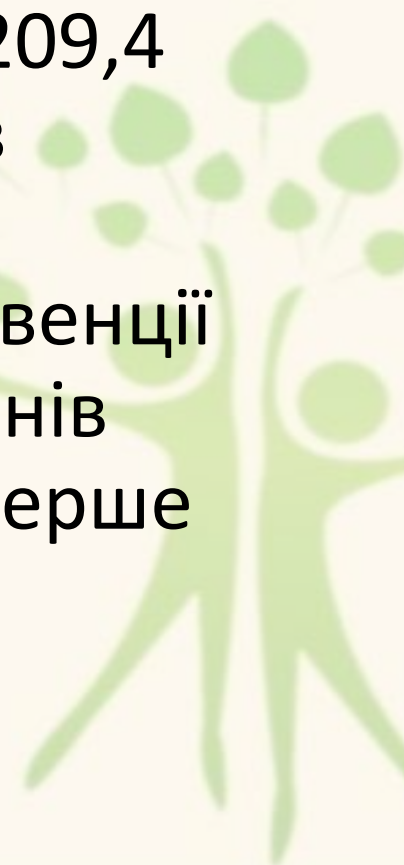
Особам з особливими освітніми потребами надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Психолого-педагогічні послуги – комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку особи з особливими освітніми потребами, що передбачені індивідуальною програмою розвитку та надаються педагогічними працівниками закладів освіти, реабілітаційних установ системи охорони здоров'я, соціального захисту, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру.

Корекційно-розвиткові послуги (допомога) – комплексна система заходів супроводження особи з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямовані на корекцію порушень шляхом розвитку особистості, її пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери та мовлення.

- У 2017 році вперше на впровадження інклюзивного навчання в закладах освіти українським урядом було виділено 209,4 мільйонів гривень (цільова дотація з Державного бюджету). У 2018 році передбачено витрати державної субвенції збільшити на суму понад 500 мільйонів гривень. Таким чином, державою вперше фінансується інклюзивне навчання у закладах загальної середньої освіти.

Каталог освітніх послуг

Додаткові корекційно-розвиткові послуги (заняття) для дітей з особливими освітніми потребами

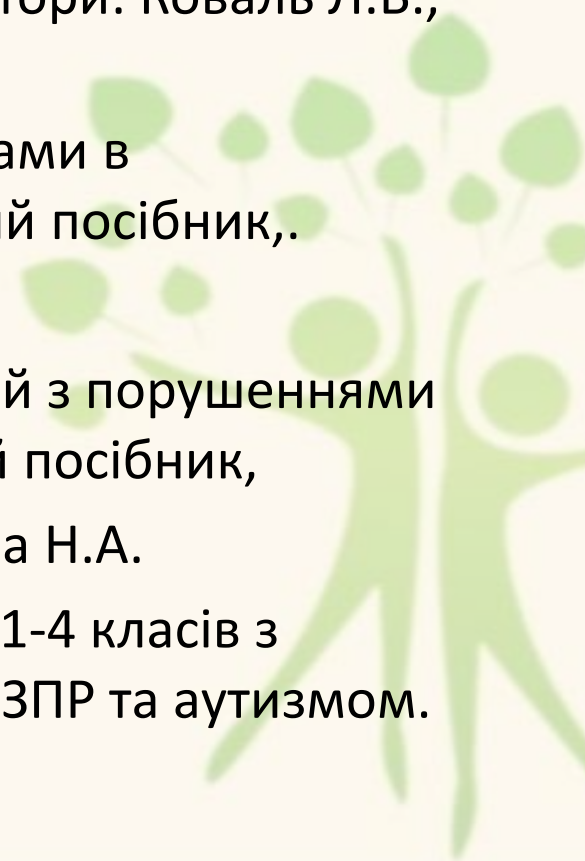
Додаткові корекційно-розвиткові послуги (заняття)	Технології	Фахівці	Корекційно-розвиткові програми, затверджені МОН України
Корекція розвитку	Ізотерапія (пластилінотерапія, глинотерапія, тістотерапія, аплікація, паперопластика, та ін.) Арттерапія; Лего-конструювання; Конструювання; Казкотерапія; Ігротерапія; АВА-терапія; ТЕАССН-терапія та ін.	Психолог, Корекційний педагог.	Програми з корекційно-розвиткової роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. / (за ред. Колупаєвої А.А., Чеботарьової О.В.) – Режим доступу: http://mon.gov.ua

Сайт Інституту : <http://ispukr.org.ua>

Електронна бібліотека: <http://lib.iitta.gov.ua/>

Нові видання

1. "Діяльність асистента вчителя в закладі освіти з інклюзивним навчанням". Навчально-методичний посібник, Автори: Коваль Л.В., Компанець Н.М., Лапін А.В., Квітка Н.О.
2. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі. Навчально-методичний посібник, Автори: Колупаєва А.А., Таранченко О.М..
3. Психолого-педагогічний супровід навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Начально-методичний посібник, Автори: Чеботарьова О.В., Удовіченко Л.О., Ярмола Н.А.
4. Корекційно-розвиткові програми для школярів 1-4 класів з порушеннями слуху, зору, мовлення, інтелекту, із ЗПР та аутизмом.

**Курси підвищення
кваліфікації,**

**щоквартальні інтернет-
конференції,**

щомісячні вебіари

**Professional Development
Courses,**

**quarterly online
conferences,**

monthly webinars

**ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ
НАПН УКРАЇНИ**

*Надає освітні послуги
з підвищення кваліфікації керівних,
педагогічних та науково-педагогічних працівників
навчальних закладів*

№ п/п	Назва програми	Кількість годин
1	Управління загальноосвітнім спеціальним навчальним закладом	72
2	Інклюзивна освіта	72
3	Українська жестова мова як предмет вивчення і засіб навчання	72
4	Психолого-педагогічна допомога дітям з аутизмом	72
5	Інноваційні психолого-педагогічні технології навчання та виховання дітей із порушеннями зору	72
6	Інноваційні психолого-педагогічні технології навчання та виховання дітей із порушеннями слуху	72
7	Інноваційні психолого-педагогічні технології навчання та виховання дітей із порушеннями мовлення	72
8	Інноваційні психолого-педагогічні технології навчання та виховання дітей із порушеннями опорно-рухового апарату	72
9	Інноваційні психолого-педагогічні технології навчання та виховання дітей з порушеннями розумового розвитку, затримкою психічного розвитку та розладами аутичного спектра	72

Слухачі забезпечуються новітньою навчально-методичною літературою. Використовуються різні форми організації освітнього процесу, в тому числі впроваджено візні курси. Після закінчення навчання, за умови успішного оволодіння змістом програми, видається свідоцтво про підвищення кваліфікації державного зразка (Ліцензія Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України Серія АД № 034572).

Навчання на курсах підвищення кваліфікації здійснюється за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб.

З організаційними та фінансовими питаннями проведення курсів звертатися за тел. 440-42-92.

Прийом документів упродовж року

Інклюзивні ресурсні центри

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 12 липня 2017 р. № 545
Київ

Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр

Кабінет Міністрів України постановляє:

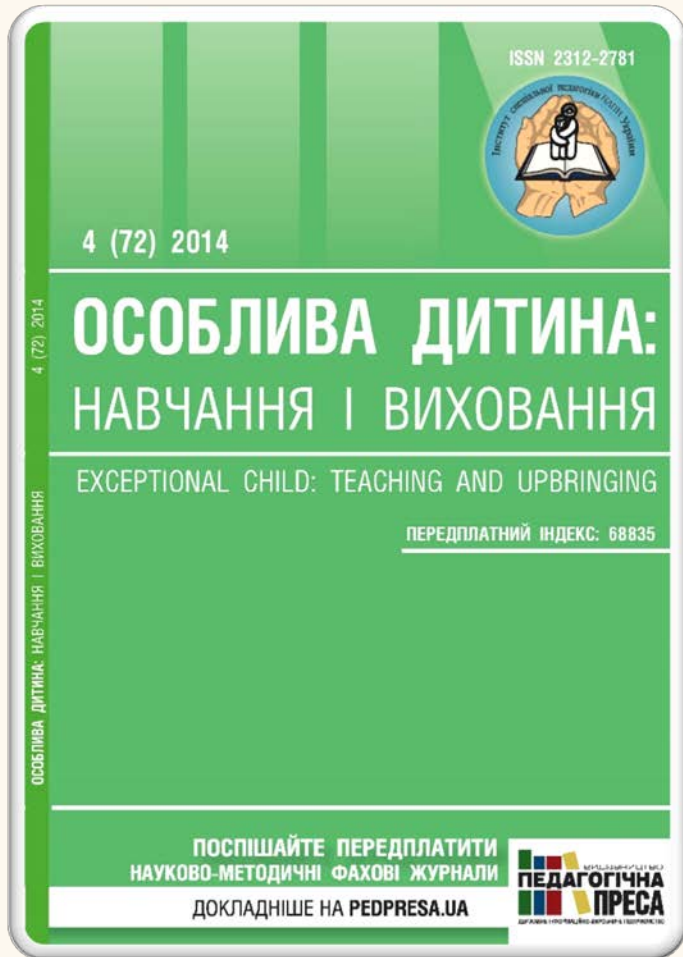
1. Затвердити Положення про інклюзивно-ресурсний центр, що додається.
2. Рекомендувати органам місцевого самоврядування та місцевим органам виконавчої влади відповідно до Положення, затвердженого цією постановою, утворити протягом двох місяців:
інклюзивно-ресурсні центри;
обласні, Київський та Севастопольський міські ресурсні центри з підтримки інклюзивної освіти шляхом реорганізації психолого-медико-педагогічних консультацій.

Прем'єр-міністр України
Інд. 73

В.ГРОЙСМАН

56. Інститут спеціальної педагогіки Національної академії педагогічних наук:

- 1) розробляє методики проведення комплексної оцінки, програми надання психолого-педагогічної допомоги, методичні рекомендації щодо адаптації навчальних програм до освітніх потреб дітей з особливими освітніми потребами;
- 2) проводить дослідження та поширення новітніх освітніх технологій з метою покращення роботи центрів;
- 3) проводить аналіз застосування методик комплексного психолого-педагогічного супроводження дітей з особливими освітніми потребами, форм і методів навчання, технічних засобів тощо;
- 4) проводить курси підвищення кваліфікації фахівців центрів, педагогічних працівників дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів, які беруть участь в інклюзивному навчанні, представників органів місцевого самоврядування стосовно проведення комплексної оцінки;
- 5) організовує і проводить науково-методичні семінари, тренінги та сприяє впровадженню сучасних форм і методів підготовки, підвищення кваліфікації педагогічних працівників дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів, фахівців центрів.

Часопис внесено до міжнародної мультидисциплінарної бази даних [«EBSCO»](#),
до міжнародної мультидисциплінарної бази даних наукових журналів [«ResearchBib»](#),
до каталогу індексації журналів Directory Indexing of International Research Journals ([Citefactor](#)),
до [каталогів](#) Національної бібліотеки України імені В.Вернадського.

Ми повинні зробити систему освіти гнучкою, аби вона могла відповідати різним запитам людей, маємо кардинально змінити наше ставлення до різноманіття людської спільноти, яка є в освітній системі.

Це різноманіття варто розглядати не як джерело труднощів, а, навпаки, як атрибут реальності, який варто приймати і цінувати.

За такого підходу ми відкидаємо сталий погляд на норму, як дещо гомогенне та стабільне.

Ми бачимо норму в розмаїтті.

Існування різних категорій учнів, кожна з яких має свої освітні потреби, визначається як фундаментальний факт, на якому базується вся сучасна освіта

